

POEZJA MIŁOSNA WCZORAJ I DZIŚ

Kazimierz Przerwa-Tetmajer
i Anna Świrszczyńska

Kazimierz Przerwa-Tetmajer
[*Lubię, kiedy kobieta...*]

Anna Świrszczyńska
Rozczarowana i szczęśliwa

podmiot liryczny

mężczyzna: kochanek, na chłodno relacjonujący zachowania kobiety podczas aktu miłosnego, zdystansowany, opanowany, hedonista

kobieta: współczesna kobieta świadoma swojej wartości, „zdobyczyni”

Inny

kobieta: anonimowa, narzędzie zaspokojenia mężczyzny, namiętna, niepotrafiąca zapanować nad swoimi odczuciami podczas aktu miłosnego, wstydliva / pruderyjna

mężczyzna: fascynujący wyglądem zewnętrznym, tajemniczy, niepoznawalny, *twierdza*, mężczyzna jako Inny staje się projekcją osobowości kobiety

Kazimierz Przerwa-Tetmajer
[Lubię, kiedy kobieta...]

Anna Świrszczyńska
Rozczarowana i szczęśliwa

charakterystyka relacji między podmiotem lirycznym a Innym

- mężczyzna uważnie obserwuje zachowania i reakcje kobiety w czasie aktu miłosnego
- jest zafascynowany tym, co dzieje się z kochanką
- związek z kobietą jest dla niego sposobem na odkrycie *nieziemskiego świata*
- relacja między mężczyzną a kobietą jest sprowadzona do aspektu fizycznego/cielesnego (akt miłosny to hedonistyczne czerpanie przyjemności, a nie odkrywanie „tożsamości duchowej kochanków”)

- kobieta jest zafascynowana mężczyzną (mężczyznami)
- uważnie ich obserwuje, koncentrując się przede wszystkim na wyglądzie zewnętrznym
- jest świadoma tego, że mężczyzna jest dla kobiety „kimś obcym” (kimś, kogo nie można do końca poznać)
- bohaterka jest zaintrygowana tajemnicą „męskości”
- związek z mężczyzną jest dla niej źródłem bezpieczeństwa, rozpoznania („on” to „ja”)

TETMAJER A ŚWIRSZCZYŃSKA

- ◉ W utworze Tetmajera związek z kobietą został sprowadzony przede wszystkim do wymiaru cielesnego (miłosnego), dla osoby mówiącej w wierszu Świrszczyńskiej związek między kobietą a mężczyzną staje się okazją do rozpoznania samej siebie w drugiej osobie.
- ◉ Dla bohaterów wierszy związki są formą „zdobywania” (w przypadku Tetmajera - zdobywania kolejnej kochanki; a w przypadku Świrszczyńskiej - rozpoznawania w mężczyźnie „samej siebie”).

Modernistyczne mity miłości

```
graph TD; A[Modernistyczne mity miłości] --> B[Miłość jako siła niszcząca]; A --> C[Miłość jako źródło rozkoszy]; A --> D[Miłość jako sposób na odnalezienie własnego / drugiego „ja”]; B --> E["Motyw femme fatale (np.: postaci diabolicznych kobiet z utworów romantycznych; Salome)"]; C --> F["Kazimierz Przerwa-Tetmajer [Lubię, kiedy kobieta...]"]; D --> G["Romantyczny mit androgyne (np.: IV cz. Dziadów Adama Mickiewicza, Lalka Bolesława Prusa)"];
```

Miłość jako siła niszcząca

Motyw *femme fatale* (np.: postaci diabolicznych kobiet z utworów romantycznych; Salome)

Miłość jako źródło rozkoszy

Kazimierz Przerwa-Tetmajer [*Lubię, kiedy kobieta...*]

Miłość jako sposób na odnalezienie własnego / drugiego „ja”

Romantyczny mit androgyne (np.: IV cz. *Dziadów* Adama Mickiewicza, *Lalka* Bolesława Prusa)